

Tunni teema:	#217 Kuidas saada teada, mis kriisis päriselt toimub?
Külalisõpetaja:	Kadri Veermäe
Tunni õpieesmärk:	Õpilane oskab hinnata allikate usaldusväärsust ning hinnata ajalehtedest leitavat informatsiooni.
Ülesanne video ajal, häälestus	HÄÄLESTUS 5 min Õpilased täidavad tabeli enda informatsioonitarbimisest ja allikakriitilisusest. Võrrelda oma tabeleid pinginaabriga ja arutada klassis, miks (ja kas?) on oluline lugeda uudiseid ja olla kursis maailmas toimuvaga.
Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid	<p>Kui tunnis jääb aega üle või soovite jätta kinnistavat kodutööd, siis ERR on teinud väikese testi, kus saab vaadata kas Sa tunned ära valeuudiseid või mitte (10 näidet). Lisaks on seal kokkuvõtte ka sellest, kuidas valeuudistest hoiduda (õpetaja võib paluda selle põhjal õpilastel luua plakat).</p> <p>Tehke koos klassiga läbi "Valede jaht" Kahoot: https://create.kahoot.it/details/duplicate-of-valede-jaht-kahoot/2c89baf3-7df3-482c-b2c4-680bcde29d92 , seal on õpetlikud slaidid ja koos arutlemiseks ülesanded.</p> <p>Ingisekeelne TedEd lühike video (3.34) valeuudiste levimisest: https://ed.ted.com/lessons/how-false-news-can-spread-noah-tavlin</p> <p>Valeuudiste plakat, mida soovi korral klassi seinale panna: https://drive.google.com/file/d/1AU3tgGho4FtFm3Hb42XkapJnEafXbtpC/view</p>

Tööleht "Kuidas saada teada, mis kriisis päriselt toimub?"

Informatsiooni paljususe kasvades on üha olulisem inimeste oskus sõeluda usaldusväärse teabe seast välja ebausaldusväärne. Informatsioonil on suur võim ning mõnikord kasutatakse seda ära inimeste mõjutamiseks, eriti oluline on infosõda Ukraina sõja kontekstis. **Tänases külalistunnis saadki teada, kuidas hinnata allikate usaldusväärsust ning saada usaldusväärset infot maailmas toimuva kohta.**

ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST

Iga päev kogume me tahtlikult või tahtmatult palju informatsiooni, mis aitavad meil mõista ja mõtestada maailma. Olgu selleks mõni vestlus, nutiseade, ajaleht, Facebook'i video, TikTok ja palju muud. Kuidas tarbid infot Sina Ukraina sõja kohta? **Hinda skaalal 1-3, kuivõrd nõustud Sa järgmiste väidetega.** Hiljem loe kokku, mitu "punkti" sa said.

Väide	1-3
Loen tihti uudiseid / vaatan uudistesasteid Ukraina sõjast	
Minu arvates on oluline olla kursis Eestis ja maailmas toimuvaga	
Tunnen hästi ära valeuudised, kui neid näen	
Oskan hinnata allikate usaldusväärsust	
	Kokku:

Võrdle oma tabelit pinginaabriga. Mis järeldusi Sa saad selle põhjal teha?

OTSEÜLEKANDE JÄREL KOOSTA ÕPETLIK PLAKAT

Ukraina sõjas on oluline roll ka infol, propagandal ja meedial. **Propastop** on Eesti-vastase propaganda paljastamisega tegelev blogi, mille sisu loovad Kaitseliidu vabatahtlikud. Moodustage 2-3 liikmelised rühmad ning uurige [Propastopi kodulehel Ukraina sõja sildi all olevaid uudiseid](#). Jagage omavahel ära erinevaid uudised ja artiklid, mida läbi loete (kokku võiks olla 4-6 tk). **Infost lähtuvalt ja e-külalistunnist saadud teadmiste najal moodustage õpetlik plakat oma kooli õpilastele teemal "Kuidas saada teada, mis Ukraina sõjas päriselt toimub"**. Plakati võite kujundada kas füüsiliselt A3 paberil või Canva veebikeskkonnas. Tooge plakatil välja muuhulgas:

- Mis on usaldusväärsed allikad Ukraina sõjast informatsiooni ammutamiseks?
- Mida mitte teha? Millised on ohud ja põhilised võtted valeuudiste jagamiseks?
- Mida Sina teha saaksid valeuudiste vastu võitlemisel ja Ukraina toetamisel?

Huvi korral võite ka kogu klassiga vaadata ingliskeelset Youtube'i videot valeuudiste levitamisest, mis näitab erinevaid võtteid kuidas Vene propagandamasin valeuudiseid toodab: [Truth or fake: Russia's hybrid war in Ukraine](#) (4min)